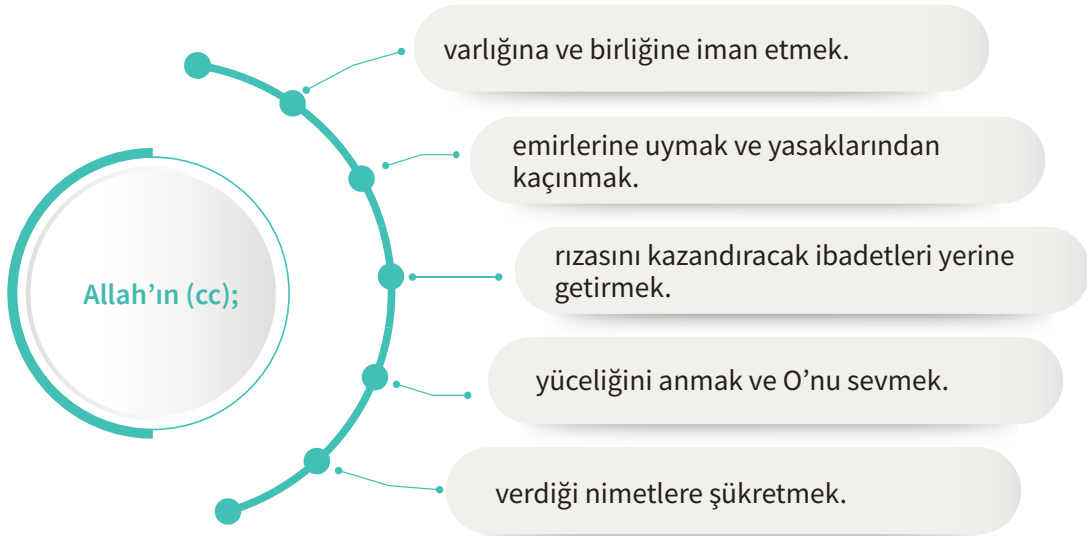

1. Allah’a (cc) Karşı Ahlaki Sorumluluklarımız

Sizce bir insan Allah’a (cc) sevgisini göstermek için neler yapmalıdır?

İnsanı yoktan var eden, onun yeryüzünde faydalanması için çeşitli nimetler yaratan, her yaptığını bilen, onu seven ve koruyan Yüce Allah’tır. Bu nedenle insanların Allah’a (cc)* karşı birtakım sorumlulukları vardır.

Sorumluluk, kişinin kendi davranışlarının sonuçlarını üstlenmesidir. Yüce Allah, Kur’an-ı Kerim’de **“İnsan, kendisinin başıboş bırakılacağını mı zanneder.”**¹ buyurmuş ve insanların dünya hayatında yaptıkları davranışlardan sorumlu tutulacaklarını bildirmiştir. Bu nedenle Müslümanlar, sorumluluk bilinciyle hareket etmeye çabalar ve Allah’a (cc) karşı sorumluluklarını yerine getirmeye özen gösterir.

Grafik 1.1: Allah’a (cc) karşı ahlaki sorumluluklarımız.

Allah’a (cc) karşı sorumlulukların nasıl yerine getirileceği konusunda öncelikle Kur’an-ı Kerim’in rehberliğine başvurmak gerekir. Kur’an-ı Kerim’de bu sorumluluklarla ilgili ölçütler belirlenmiş, insanların da bu ölçütlere uygun bir hayat sürmeleri emredilmiştir. Bu konuda başvurulması gereken ikinci rehber ise Hz. Peygamber’in sünnetidir. Çünkü Hz. Peygamber, Allah’a (cc) karşı sorumluluğun nasıl yerine getirileceğini en güzel şekilde kendi hayatında göstermiştir. Müslümanlar da Kur’an-ı Kerim ve sünneti kendilerine rehber edinerek bu sorumluluklarını yerine getirmeye çalışmalıdır.

Allah’a (cc) İman Etmek

Yüce Allah’a karşı yerine getirilmesi gereken görev ve sorumlukların başında O’na iman etmek gelir. Allah’a (cc) iman etmek Yüce Allah’ın varlığını, birliğini; eşi, benzeri ve ortağı olmadığını kabul etmektir.

* Cellecelalüh: Yüceler yücesi.

1- Kiyamet suresi, 36. ayet.

Tarih boyunca bütün peygamberler, insanları Allah'a (cc) iman etmeye davet etmişler, Allah'ın (cc) bir ve tek olduğunu anlatmışlardır. Allah'a (cc) iman, bütün insanların yaratılışında var olan bir yöneliştir. Bir insan, kâinatta gözlemleyebileceği pek çok delille Allah'ın (cc) varlığını ve birliğini fark eder.

Dikkat Edelim

“De ki: O, Allah'tır, bir tektir. Allah Samed'dir (Her şey O'na muhtaçtır; O, hiçbir şeye muhtaç değildir.). O'ndan çocuk olmamıştır (O, kimse'nin babası değildir). Kendisi de doğmamıştır (O, kimsenin çocuğu değildir.). Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir.” (İhlas suresi, 1-4. ayetler.)

Mevsimlerin birbiri ardınca gelmesi, çiçeklerin rengârenk açması, balıkların yüzmesi, kuşların gökyüzünde uçuşması bize evrende mükemmel düzende bir işleyiş olduğunu gösterir. Kâinatta ve varlıklar arasında görülen bu düzen, Allah'ın (cc) varlığının ve birliğinin en önemli işaretidir. Kur'an-ı Kerim'de **“Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilahlar olsaydı kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu...”**² buyrulur ve bu duruma işaret edilmiş ve Allah'tan (cc) başka ilah olmadığı açıklanmıştır.

Allah'ın (cc) Emirlerine Uymak ve Yasaklarından Kaçınmak

Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine iman etmek, O'na itaat etmeyi gerektirir. Kur'an-ı Kerim'de **“Ey iman edenler! Allah'a ve Resulü'ne itaat edin...”**³ ayetiyle Müslümanların Allah'a (cc) itaat etmeleri gerektiği bildirilmiştir.

Allah'a (cc) itaat etmek, O'nun emirlerine uymak ve yasaklarından uzak durmaktır. Kur'an-ı Kerim'de Yüce Allah'a karşı gelmekten sakınılması emredilmiş, Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uyan Müslümanların cehennem azabından korunacağı ifade edilmiştir.⁴

Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uymak, insanların O'na karşı sorumluluklarından biridir. Yüce Allah, insanlara bu sorumlulukları bildirmek için peygamberler göndermiştir. Peygamberler, Allah'ın (cc) emir ve yasaklarını insanlara tebliğ etmiş, açıklamış ve bunları kendi hayatlarında uygulayarak insanlara örnek olmuşlardır.

Dikkat Edelim

“... Kim Allah'a ve Resulü'ne itaat ederse doğru yolu bulmuştur. Kim de O'na isyan ederse ancak kendisine zarar verir. Allah'a hiçbir şekilde zarar veremez.” (Ebû Dâvûd, Salât, 221, 223.)

Allah'a (cc) İbadet Etmek

Yüce Allah'a ibadet etmek, insanların Allah'a (cc) karşı sorumluluklarından biridir. Hz. Peygamber **“... Allah'ın kulları üzerindeki hakkı yalnızca O'na ibadet etmeleri ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmalarıdır...”**⁵ buyurarak Allah'a (cc) ibadetin insanlar üzerinde bir sorumluluk olduğuna dikkat çekmiştir.

Allah'ın (cc) kulları üzerindeki hakkı diye tanımlanan ibadet, insanın yaratılış amacını ifade etmektedir. Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de **“Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.”**⁶ buyurarak insanlara varoluş gayesini haber vermiştir.

2- Enbiya suresi, 22. ayet.

3- Enfal suresi, 20. ayet.

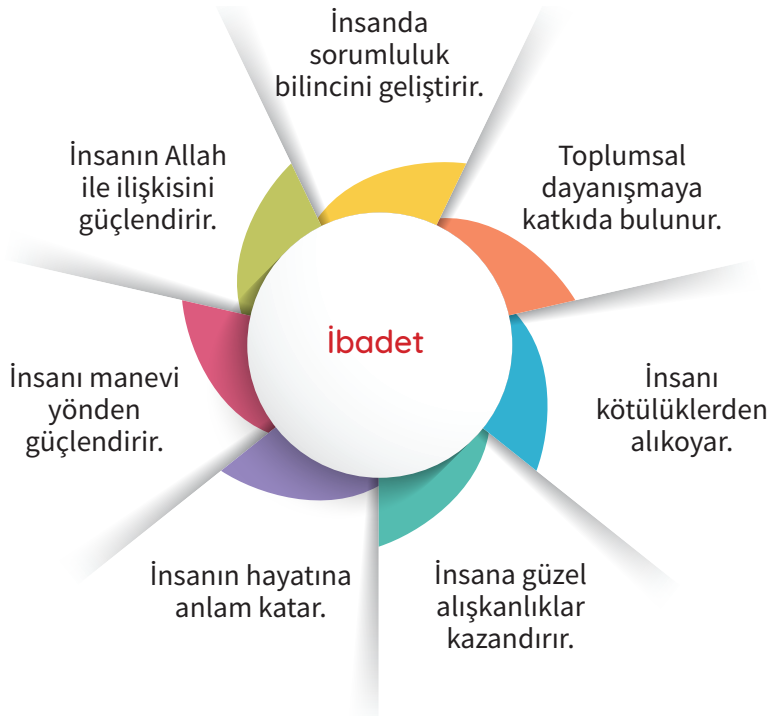
4- bk. Hud suresi, 26. ayet; Duhan suresi, 56. ayet.

5- Buhârî, Cihad, 46.

6- Zariyat suresi, 56. ayet.

Bilgi Kutusu

İbadet; Allah'ın (cc) rızasını kazandıracak her türlü davranış, duygu ve düşüncedir. Namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek, hacca gitmek birer ibadettir. Bunun dışında ihtiyaç sahiplerine yardım etmek, selam vermek hatta güler yüzlü olmak da ibadet sayılır.

Grafik 1.2: İbadetlerin insana kazandırdıkları.

Dua etmek, Allah (cc) için yapılan ibadet şekillerinden biridir. Hz. Peygamber, “Dua, ibadetin özüdür.”⁷ buyurarak kulluğun ve ibadetin en özlü ifadesinin dua olduğunu belirtmiştir. Dua; Allah’a (cc) yalvarmak, O’ndan istekte ve dilekte bulunmaktır. Yüce Allah, Kur’an-ı Kerim’de “**.. Bana dua edin ki duanızı icabet edeyim...**”⁸ buyurmuş ve kullarının kendisine dua etmelerini emretmiştir.

Dua, Allah (cc) ile kul arasındaki iletişim yoludur. Bu iletişim esnasında insan; kalbindekini Yüce Allah’a arz eder, yaptığı hatalardan pişmanlık duyarak tövbe eder. Böylece Allah’a (cc) bağlılığını, samimiyet ve teslimiyetini ifade etmiş olur ve O’na karşı sorumluluğunu yerine getirir.

Allah’ı (cc) Sevmek ve O’nu Zikretmek

Sevgi; kişinin başka bir varlığa yönelmesini, bağlanmasını ve onun için fedakârlık yapmasını sağlayan bir duygudur. Kur’an-ı Kerim’de “**İnanıp salih ameller işleyenler için Rahman, (gönüllerle) bir sevgi koyacaktır.**”⁹ ayetiyle Yüce Allah’ın insanların kalbine sevgi duygusunu yerleştirdiği bildirilmiştir.

7- Tirmizî, Deavât, 1.

8- Mümin suresi, 60. ayet.

9- Meryem suresi, 96. ayet.

Allah'ı (cc) sevmek, insanın Yüce Allah'a karşı ahlaki sorumluluklarından biridir. Çünkü insanları yaratan, yaşatan ve onlara sınırsız nimetler veren Yüce Allah'tır. Bütün iyilikler ve güzellikler O'ndan gelir, bu sebeple sevmeye en layık olan O'dur. Kur'an-ı Kerim'de **"... İman edenler ise en çok Allah'ı severler..."**¹⁰ buyrulurken Allah'ı (cc) her şeyden daha çok sevmek gerektiği ifade edilmiştir.

Dikkat Edelim

"Dâvûd'un dualarından biri de şuydu: Allah'ım! Senden senin sevgini, seni sevenin sevgisini ve beni senin sevgine ulaştıran ameli isterim. Allah'ım! Senin sevgini, bana kendimden, ailemden ve serin sudan daha sevimli kıl." (Tirmizî, Deavât, 72.)

İnsan; Allah'ı (cc) severek O'nun yüceliğini kabul eder, verdiği nimetlere şükreder, emirlerini yerine getirip yasaklarından sakınır. Yüce Allah'ı sevmek, O'na saygı duymayı da gerektirir. Saygı ise kişinin varlıklara karşı özenli ve dikkatli davranarak değer vermesidir. Allah'ın (cc) rızasını kazanmak amacıyla yapılan ibadetler ve O'na gönülden teslimiyet, Allah'a (cc) saygının göstergelerindendir.

İnsanın Allah'a (cc) karşı ahlaki sorumlulukların biri olan zikir; Allah'ın (cc) yüceliğini ifade etmek, O'na duyulan sevgi ve saygıyı dile getirmek için yapılır. Zikir, Allah'ı (cc) anmak ve her an hatırd tutmaktır. Kur'an-ı Kerim'de **"... Biliniz ki kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur..."**¹¹ ayetiyle Allah'ı (cc) zikretmenin insana huzur vereceği ifade edilmiştir.

Allah'ı (cc) zikretmek; O'nu güzel isimleriyle anmak, tespih etmek ve Kur'an okumaktır. Allah'ın (cc) varlığını, birliğini ve yüceliğini düşünmektir. Bununla birlikte Allah'ı (cc) anmak için yapılan davranışlar ve söylenen sözler de birer zikirdir.

Görsel 1.1: Zikir, Allah (cc) ile kulu arasındaki köprüdür.

10- Bakara suresi, 165. ayet.

11- Rad suresi, 28. ayet.

Allah'ın (cc) Verdiği Nimetlere Şükretmek

Şükür, Allah'ın (cc) vermiş olduğu sayısız nimetleri fark ederek söz ve davranışlarımızla O'na teşekkür etmektir. Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de **"Öyleyse yalnız beni anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin, sakın nankörlük etmeyin."**¹² buyurarak kendisine şükredilmesini ve nankörlükten uzak durulmasını emretmiştir.

Allah'a (cc) şükretmek, insanın Allah'a (cc) karşı sorumluluklarından biridir ve aynı zamanda kul- luğun bir gereğidir. Bir insanın Yüce Allah'a şükrünü ifade etmesinin çeşitli yolları vardır. Her nime- tin şükrü kendi cinsinden yerine getirilir. Dilin şükrü "Şükürler olsun.", "Hamdolsun." ve "Teşekkür ederim." gibi ifadeleri söylemektir. Kalbin şükrü, Allah'ın (cc) verdiği sayısız nimetin bilincinde olarak bunlar için O'na şükran duymaktır. Bedenin şükrü, Yüce Allah'ın emrettiği işleri yapıp ya- sakladıklarından uzak durmaktır. Sahip olunan mal varlığının şükrü ise zekât ve sadaka vermektir.

Allah'a (cc) Karşı İhlaslı Olmak

İhlas kelimesi samimiyet anlamına gelir. Kişinin bütün söz ve davranışlarında sadece Allah'ın (cc) rızasını gözetmesidir. Allah'a (cc) karşı ihlaslı olmak, insanların O'na karşı sorumluluklarından bi- ridir. Kur'an-ı Kerim'de **"... O hâlde sen de dini Allah'a has kılarak (ihlas ile) kulluk et."**¹³ buyrul- muş ve bütün ibadetlerin yalnızca Allah (cc) için yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Yüce Allah'a karşı ihlaslı olmak; yalnızca O'na yönelip kulluk etmek, O'ndan yardım dilemek ve O'nun hoşnutluğunu kazanmayı sağlayacak davranışlarda bulunmaktır. Kur'an-ı Kerim'de **"... Benim namazım, (her türlü) ibadetim, hayatım ve ölümüm, hepsi âlemlerin Rabbi olan Al- lah içindir."**¹⁴ buyrularak Müslümanların doğumdan ölüme kadar Yüce Allah'ın rızasını kazanmak için çabalaması gerektiği ifade edilmiştir.

Eşleştirelim

Aşağıda verilen ayetleri konularına göre eşleştiriniz.

"Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarat- tım." (Zariyat suresi, 56. ayet.)

"... Biliniz ki kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur." (Rad suresi, 28. ayet.)

"... Bana şükredin, sakın nankörlük etmeyin." (Bakara suresi, 152. ayet.)

"... Benim namazım, (her türlü) ibadetim, hayatım ve ölümüm, hepsi âlemlerin Rabbi olan Allah içindir." (Enam suresi, 162. ayet.)

"... Bana dua edin ki duanıza icabet edeyim..." (Mümin suresi, 60. ayet.)

12- Bakara suresi, 152. ayet.

13- Zümer suresi, 2. ayet.

14- Enam suresi, 162. ayet.